

УДК 321.7.364.1

Титаренко Любов Миколаївна,
кандидат політичних наук, доцент кафедри філософських та соціально-політичних наук, Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, 65009, Україна, Одеська область, м. Одеса, вул. Генуезька, 22а, тел.: (067) 27 18 682, e-mail: 1kafedra@ukr.net

ORCID: 0000-0001-8994-3467

Титаренко Любовь Николаевна,
кандидат политических наук, доцент кафедры философских и социально-политических наук, Одесский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины, 65009, Украина, Одесская область,

г. Одесса, ул. Генуэзская, 22а, тел. : (067) 27 18 682, e-mail: 1kafedra@ukr.net

ORCID: 0000-0001-8994-3467

Titarenko Lyubov Mykolaivna,

PhD of Political Sciences, Associate Professor of the Department of Philosophy and Social Political Sciences, Odessa Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, 65009, Ukraine, Odessa, st. Genuezska, 22a, tel.: (067) 27 18 682, e-mail: 1kafedra@ukr.net

ORCID: 0000-0001-8994-3467

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ КООРДИНАТ УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ

Анотація. У статті звертається увага на зумовленість розвитку публічного управління як надбудови реформування державного управління, розглядаються питання, пов'язані з проблемами оптимізації публічної влади, удосконалення сфери управління в контексті соціально-економічної та політичної модернізації сучасної України.

Крім того, одним із засадничих викликів сьогодення, що стоять перед державою, є приведення системи публічної влади до відповідних стандартів. Це, у свою чергу, потребує від управлінців усіх рівнів високого професіоналізму, інноваційного мислення, особистої відповідальності тощо. Виходя-

чи з важливості застосування професійної компетентності, працівники публічного управління під час вирішення складних функціональних проблем вітчизняного сьогодення мають впроваджувати нові практики публічного управління, спрямовані на зниження руйнівних тенденцій суспільного розвитку та підвищення ефективності функціонування інституту публічного управління загалом.

У зв'язку із зазначеним, у статті досліджено теоретико-методологічні за-сади функціонування та розвитку публічного управління, як базової основи державної влади та механізму модернізації життєдіяльності суспільства у складних реаліях сьогодення.

Ключові слова: публічне управління, вітчизняне сьогодення, державна влада, реформування, політична влада, система координат, демократичні процеси в Україні, управління суспільним розвитком, динаміка процесів, суспільно-політична система, інституціональний підхід.

ПУБЛИЧНОЕ УПРАВЛЕНИЕ В СИСТЕМЕ КООРДИНАТ УКРАИНСКОГО СЕГОДНЯШНЕГО ВРЕМЕНИ

Аннотация. В статье обращается внимание на обусловленность развития публичного управления, как надстройки реформирования государственного управления, рассматриваются вопросы, связанные с проблемами оптимизации публичной власти, совершенствование сферы управления в контексте социально-экономической и политической модернизация современной Украины.

Кроме того, одним из основных вызовов современности, стоящих перед государством, является приведение системы публичной власти к соответствующим стандартам. Это, в свою очередь, требует от управленцев всех уровней высокого профессионализма, инновационного мышления, личной ответственности и тому подобное. Исходя из важности применения профессиональной компетентности, работники публичного управления при решении сложных функциональных проблем отечественных реалий жизни должны внедрять новые практики публичного управления, направленные на снижение разрушительных тенденций общественного развития и повышение эффективности функционирования института публичного управления в целом.

В связи с указанным, в статье исследованы теоретико-методологические основы функционирования и развития публичного управления, как базовой основы государственной власти и механизма модернизации жизнедеятельности общества в сложных реалиях нынешнего времени.

Ключевые слова: публичное управление, государственная власть, реформирование, политическая власть, система координат, демократические процессы в Украине, управление общественным развитием, социальная динамика, общественно-политическая система, институциональный подход.

PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINIAN COORDINATE THE PRESENT

Abstract. This paper draws attention to the conditionality of public administration development as an add-reform of public administration; the issues related to the problems of public power optimization, improvement of the management in the context of socio-economic and political modernization of modern Ukraine are reviewed.

In addition, one of the fundamental challenges facing the government today is bringing the public power to appropriate standards. This in turn requires managers of all levels to demonstrate high professionalism, innovative thinking, personal responsibility and so on. Given the importance of the use of professional expertise, the employees of public administration, solving complex domestic functional problems of today, have to implement new practises of public administration to reduce the destructive tendencies of social development and improvement of functioning efficacy of the public administration institute in general.

Due to the mentioned fact, the article explores the theoretical and methodological principles of public administration functioning and development, as the basic foundation of the governmental power and modernization machinery of society in the complex realities of today.

Keywords: public administration, domestic present, governmental power, reforming, political power, the coordinate system, democratic processes in Ukraine, management of social development, the dynamics of the processes, social and political system, institutional approach.

Постановка проблеми. Публічне управління в системі координат українського сьогодення є визначальною категорією функціонування державної влади. Для сучасної України виклики державотворення були і залишаються надзвичайно складними через тягар радянського минулого та відсутності достатніх знань у сфері демократичного урядування. Існує точка зору вчених, щодо молододосліджуваних у певних ідеологічних межах проблем, належить, окрім інших, і інститут публічної служби [7; 8; 11–13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій: окресленій проблематиці

відведено вагоме місце серед наукових досліджень. Спроби дослідити проблематику публічного управління в сучасній Україні розпочалися порівняно недавно. Вагомий внесок у дослідження сутності функціонування та розвитку публічного управління внесли: В. Авер'янов [1], В. Бакуменко [2; 3], І. Вернудіна [4], Р. Войтович [5], Н. Гавкалова [6], С. Дацюк [7; 8], Т. Лукіна [10], А. Мельник [11], М. Міненко [12], О. Оболенський [13; 14], М. Стадник [17], С. Серьогін, В. Шарий [18] та ін. Ґрунтовне розроблення окремих аспектів дослідження проблем та перспектив розвитку інтелектуального ресурсу публічної

влади міститься в наукових роботах В. Горбатенка, М. Головатого, В. Лугового, В. Князева, Ю. Ковбасюка та ін. В їхніх працях запропоновані наукові підходи до аналізу цілісної картини суспільного життя, трактуються змістовні, функціональні та структурні характеристики актуалізації компетентнісного підходу публічних службовців з практичною реалізацією їх навичок у публічній службі.

Мета статті — проаналізувати інституціональні зміни та зумовленість розвитку публічного управління, як суспільного організму в руслі модернізації країни, а саме: особливості функціонування публічної влади в контексті українського сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Можна констатувати, що і дотепер самі поняття “публічне управління” та “публічна служба” є ще новими. На сьогодні, визначаючи парадигму змін системи державного управління в бік публічного управління, науковцями окреслюються механізми та концепції розвитку публічного управління [12, с. 34–37]. Згідно з таким розумінням, реформування державного управління та оптимізація публічної влади на етапі сьогодення, стають пріоритетними завданнями на шляху модернізації суспільного устрою держави.

Зваженою є думка науковців, що розвиваючи публічне управління, організаційні структури державної влади та зв'язки між ними, державна політика повинна спрямовуватись на забезпечення стабільності в політичній, економічній і соціальній сферах, що передбачає запровадження політики та механізмів соціально-

економічного, політичного та інших видів партнерства різних соціальних груп та інституцій [7; 8; 14].

Це пояснюється тим, що в Україні триває процес реформування системи державного управління в напрямі децентралізації, та вибору європейського шляху, за якого у вітчизняній науці має відбутися переорієнтація державного управління, місцевого самоврядування та громадянського суспільства на системне бачення розвитку публічного управління і його складової — публічної служби [14, с. 3–10].

Виходячи з цього, слід мати більш чітке уявлення категорії “публічне управління”, “публічна служба” та взаємозв'язок такого управління з механізмами здійснення державної влади, прийняттям управлінських рішень.

Доречно зауважити, що дослідження за цією проблематикою не втрачають своєї актуальності як у світі, так і в Україні. Адже впродовж понад 25 років вітчизняного сьогодення змінюється система державного управління, структура та функції органів публічної влади на усіх її рівнях. Нові механізми ринку та різноманітні інститути суспільства вимагають перетворення системи державного управління, як і всього бюрократичного апарату, на ефективну систему урядування, яка б слугувала людям.

Відомий український вчений у галузі державного управління, доктор наук з державного управління, професор В. Бакуменко, стверджує, що “розуміння сутності державного управління зазнало еволюції внаслідок розвитку демократії та громадян-

ського суспільства у світі, та зокрема, в Україні. Відтак сьогодні аспект взаємодії держави і громадянського суспільства в державному управлінні є доволі важливим на відміну від традиційного бачення державного управління як організуючого і регулюючого впливу держави на суспільну життєдіяльність людей з метою її впорядкування, зберігання або перетворення, що спирається на її владну силу” [2, с. 18].

Закономірно, що на сьогодні одним із стратегічних завдань під час адміністративного реформування є формування нової ідеології функціонування виконавчої влади та місцевого самоврядування як діяльності, в основу якої покладається забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання якісних публічних послуг. З цього приводу, відповідно, має змінитись і система державного управління.

Визначальним критерієм для таких змін є виклики сьогодення, що стоять перед керівництвом української держави, впровадження системи публічної служби, тобто запровадження в Україні європейських стандартів обслуговування громадян та професійно ефективного функціонування адміністративного і політичного керівництва в країні [4, с. 32].

Незважаючи на те, що від початку суспільних перетворень в нашій країні пройшло вже чимало часу, на жаль, ми стали свідками того, що в українсько-державному, управлінському просторі сучасна Україна набула статусу феномену перманентної кризи та стоїть на порозі багатьох викликів.

За показниками соціологічних досліджень наприкінці 2016 р.

69,9 % опитаних оцінюють нинішню ситуацію в Україні як напружену, ще 23,2 % респондентів взагалі вважають її вибухонебезпечною. Лише 5,2 % вказують на те, що ситуація в країні стабільна, а 1,9 % не змогли дати чіткої відповіді на поставлене питання [9, с. 2].

Критеріями, у загальновизнаному розумінні, є сукупність внутрішніх та зовнішніх факторів: соціологічне дослідження “Суспільно-політична ситуація в Україні”, проведене службою: “Социс” та соціологічною групою “Рейтинг” щодо перспектив координації українського суспільства, свідчать 54,3 % респондентів, визначили воєнний конфлікт на Сході України як основну проблему, яка потребує негайного вирішення. Окрім того банківська криза, руйнування купівельної спроможності населення, зменшення валютних надходжень, втеча капіталу, виведення інвестицій з країни, зростання рівня безробіття, що збільшує депресивний тиск на діяльність виконавчої влади та місцевого самоврядування, — такі показники оцінки нинішньої ситуації в країні [7–9].

Доволі критичною є думка С. Дациюка: “Владний режим впродовж останніх років підтримує олігархів та практикує корупцію, фактично знищує середній клас, руйнує українську банківську систему, розганяє інфляцію та приховує її”. Цей режим не здатен відстоювати інтереси народу, засвідчив свою нездатність до фахових дискусій, широкого громадського обговорення питань, що торкаються всієї країни [8, с. 3].

Безумовно, ця проблема має свою специфіку і потребує вивчення та

концептуально-понятійного визначення. В Україні 18–20 лютого 2017 р. відзначилася третя річниця Революції Гідності. Поділяючи наукову позицію політичного експерта С. Дацюка, зазначимо: “Щоб здійснити цивілізаційний прорив у публічному управлінні, потрібен правлячий клас з уявленнями про цивілізаційний розвиток” [8, с. 2].

Треба визнати, що причина продовження української політичної кризи у тому, що її основні причини не подолані, продовжують діяти і загрожувати Україні. Розкриваючи сутність публічного управління в контексті українського сьогодення, підтримуємо тезу: “Якщо влада знаходиться на боці громади, то вона має виходити з позиції захисту її довгострокових інтересів, соціальних гарантій та основних цінностей” [Там само, с. 4].

Зокрема, існує загальнонаукова точка зору, що завданнями публічного управління мають стати синергетичне поєднання концепцій раціональної бюрократії, нового державного менеджменту, та доброго врядування, основними з яких є: зміна функцій і структури органів виконавчої влади у напрямі уникнення дублювання їх повноважень; реформа системи бюджетних видатків та доходів; реформа системи державного регулювання; реорганізація державного контролю; дерегуляція та спрощення управлінських процедур; організація вільного доступу до інформації про діяльність державних органів влади; реалізація механізму державно-громадських консультацій з вироблення політичних рішень; забезпечення ефективної системи стимулів щодо проведення

адміністративної реформи на рівні територіальних органів влади; застосування сучасних інформаційних технологій; реформування інституту державної служби; реалізації принципу підзвітності та підконтрольності влади громадським організаціям і т. ін. [3; 4; 6; 7].

З погляду вітчизняних учених, реалізацією принципу підзвітності та підконтрольності влади громадським організаціям постають цінності нової публічної служби в Україні, такі як: професіоналізм, творчий потенціал, інноваційність, моральна відповідальність управлінської еліти [2; 4; 10; 14].

Разом з тим, багатофункціональність держави визначає внутрішню диференціацію публічної служби. Двома основними видами публічної служби є служба в органах державної влади (державна служба) та служба в органах місцевого самоврядування (муніципальна служба). Принципових відмінностей у службовій діяльності державних службовців та службовців місцевого самоврядування немає.

Організаційні засади управління суспільним розвитком, соціально-політичної взаємодії представників владних структур потребують фахового аналізу та наукових прогнозів, а також критичного переосмислення. Аналіз соціально-політичної взаємодії представників владних структур досліджуються в роботах С. В. Адамчук, В. Д. Бакуменка, Р. В. Войтович, С. А. Романюка, О. М. Рудіка, С. М. Серьогіна, О. Ю. Оболенського та ін.

У науковій літературі визнається, що сучасні дослідження з питань

гармонізації державних інтересів та інтересів суспільства щодо змісту діяльності або форм, яких набуває і в яких функціонує публічне управління, базуються на законодавчих нормах. У законодавстві України термін “публічна служба” донедавна взагалі не застосовувався.

Вперше термін “публічна служба” в сучасній Україні на законодавчому рівні використано Кодексом адміністративного судочинства України (док. 2747-15, поточна ред. від 05.01.2017 р.), де визначено, що публічна служба — це діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади, органах місцевого самоврядування. Очевидно, це визначення є надмірно широким і викладено в цілях цього Кодексу. Адже від публічної служби, як мінімум, необхідно відокремлювати діяльність політиків на державних політичних посадах та суддів, так як за своєю природою ці посади не є службовими.

З огляду на інституційний аспект, публічна служба в найширшому розумінні може здійснюватися працівниками усіх організацій публічного сектору: органів державної влади (не лише виконавчої, а й законодавчої та судової влади), державних підприємств та установ, органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств та установ. Таким чином, до поняття публічної служби включають діяльність працівників усіх інституцій, які виконують публічні завдання, в тому числі діяльність

державних або муніципальних лікарів, вчителів тощо [4; 12; 13; 18]. У вузчому розумінні в інституційному вимірі публічну службу розглядають як діяльність службовців органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Функціональний аспект характерний тим, що завдання публічної адміністрації в багатьох країнах виконуються не лише органами публічного (державного та муніципального) сектору, а й делегуються громадським організаціям. Тобто, мова йде про розширення кола суб’єктів, залучених до виконання публічних функцій, і про визначення меж публічної служби через реалізацію публічних завдань [Там само].

При виборі підходу до розуміння суті публічної служби, на наш погляд, варто керуватися потребами практики. Чи не тому найбільш раціональним є інституційний підхід, який обмежує сферу публічної служби рамками публічної адміністрації, тобто в Україні це, насамперед, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Провідна думка вчених полягає в тому, що засоби публічної взаємодії влади повинні бути спрямовані на забезпечення суспільної злагоди (з урахуванням ідентичності населення) на тлі ефективного використання матеріально-трудових і фінансових ресурсів в управлінні державними справами [5, с. 30–34].

Без сумніву, фактори публічної взаємодії представників влади впливають на розвиток таких важливих сфер, як політична, освітня, наукова, охорони здоров’я, соціального захисту громадян, рівня економічних

показників тощо. Разом з тим, визнаючи публічне управління як явище складне і багатогранне, більшість учених вказують на те, що поки-що не існує сталого, вичерпного та загальноновизнаного його формулювання [5, с. 30–34]. До визначення публічного управління вчені підходять із позиції реального змісту діяльності або форм, яких воно набуває і в яких діє. Так, на думку А. Мельник, “публічне управління” зорієнтоване на реалізацію публічних (загальних) інтересів і включає такі складові, як: державне управління (суб’єктом є органи державної влади) і громадське управління (суб’єктом є громадські інституції) [11, с. 8–14].

Як елементи публічного управління державне і громадське управління взаємодіють, взаємодоповнюють одне одного, виходячи з єдності публічних інтересів та доцільності узгодження управлінського впливу з метою посилення його дієвості. У системі координат публічного управління визначальну роль відіграє державне управління, яке здійснює вплив на всі сфери суспільного життя.

Розуміння публічного управління як процесу, що здійснюється на основі волевиявлення громади (колективу людей) та реалізується суб’єктами, визначеними громадою, для задоволення потреб і досягнення цілей громади як об’єкта управління, знаходимо у професора О. Оболенського [13, с. 27–33]. Інший український учений В. Авер’янов розглядає публічне управління, як “владно-організуючий вплив керуючих суб’єктів на спільну діяльність людей з метою їх впорядкування, координації та спрямування задля ефективного

досягнення загальних (спільних) цілей і завдань цієї діяльності” [1, с. 78].

Розгляд публічного управління в системі координат українського сьогодення заслуговує врахування зарубіжної думки. Щодо терміна “публічне управління”, то Програма розвитку ООН посилається на визначення, запропоноване американським ученим Дж. Шавріцом у Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування. На думку вченого, “публічне управління — це галузь практики і теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне постачання, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінки ефективності” [3, с. 322].

На думку професора з публічного управління Лювенського католицького університету К. Поллітта, термін “публічне управління” можна використовувати в таких аспектах, як: діяльність державних службовців і політиків; структури і процедури органів державної влади; системне вивчення чи то діяльності, чи то структур і процедур [20, с. 8].

Враховуючи наведене, доцільно підкреслити те, що категорія “публічне управління” є складною за своєю природою. Її систему легше описати, аніж надати чітке визначення. На нашу думку, більш доречним виглядає надання характеристики публічному управлінню, що допомагає зрозуміти її сутність.

На сьогодні система публічного управління охоплює багато підсис-

тем. До її сфери інтересів належать політична, економічна, соціальна, адміністративна, правова, гуманітарна системи тощо. На сферу її формування та розвитку впливають як внутрішні (неврівноваженість соціально-політичної системи держави), так і зовнішні (геополітичні виклики, світові тенденції суспільних перетворень тощо) чинники.

Смислове наповнення визначення “публічне управління” здійснюється крізь призму розуміння його ролі у житті суспільства, держави та кожної окремої людини. Відбувається осучаснення смислового наповнення поняття “публічне управління” [12–14; 17; 18].

Можна зважити на те, що як в Україні, так і в західних наукових колах поки-що змістовно обґрунтовується теорія публічної влади, відповідно, і публічного управління. У науковій літературі часто термін “державне управління” використовується для опису категорії “публічне управління”. Не рідко переклад з англійської на українську термінів “public administration” (“публічне адміністрування”) та “public management” (“публічне управління”) здійснюється лише у визначенні “державне управління” [6; 10; 11; 19–21].

Це пояснюється тим, що українські науковці переважно в основу поняття державного управління закладають класичне бачення управління у державному секторі, запропоноване ще німецьким дослідником М. Вебером. Основними рисами такого державного управління є системне владне спрямування, витоками якого є державна воля, пошире-

ність якої розповсюджується на все суспільне життя [1; 3; 14].

Варто зазначити, що саме веберівська класична модель управління превалює на сьогодні у державному секторі України. Визначення публічного управління як панівного в суспільних відносинах є найліпшою демонстрацією того, яким чином в Україні сприймається та розуміється термін “державне управління”.

Базовим механізмом державного управління є держава, тоді як ключовим аспектом публічного управління є народ. Саме тому, сучасний німецький дослідник публічного управління Г. Букерт зауважує, що “публічне управління не є якимось нейтральним, технічним процесом, натомість є діяльністю, яка тісно пов’язана із політикою, законом та громадянським суспільством” [21, с. 16].

Можна зауважити, що публічне управління не є тотожною дефініцією політичної діяльності. Публічне управління та політична діяльність як за своєю сутністю, так і за особливостями правового регулювання утворюють окремі соціальні інститути. Проте в загальносуспільних процесах ці категорії тісно взаємодіють. Наприклад, через те, що політичні рішення, в більшості своїй, реалізуються через механізми публічного управління. Відповідно, публічне управління становить тип управлінської діяльності, що реалізується певними суб’єктами, насамперед органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Мається на увазі, для прикладу, що особливою характеристикою органів державної влади є те, що вони мають зовнішню спрямованість своєї діяль-

ності. Публічне управління на рівні органів державної влади проявляється у зовнішніх відносинах органів виконавчої влади з іншими органами публічної влади, а також приватними особами.

У цілому є доцільним підтримати наукове обґрунтування, що публічне управління та внутрішньо-управлінська діяльність органів державної влади відрізняються і за правовим регулюванням, юридичними наслідками, суб'єктним складом тощо [12, с. 127–128].

Можна погодитися з доктором юридичних наук Р. С. Мельник, що публічне управління є складним видом діяльності не лише у зовнішньому, а й у внутрішньому вимірі, оскільки здійснюється за допомогою численних засобів, які призводять до різних юридичних наслідків для об'єктів управлінського впливу [11, с. 8–14]. Важливо відзначити, якщо державне управління враховує реалізацію владних повноважень на основі закону, то публічне управління додатково фокусується на ефективності такого управління із забезпеченням максимального задоволення суспільних потреб.

Щодо здійснення публічного управління на рівні місцевого самоврядування, то пріоритетом у цьому напрямі є реалізація в Україні реформи місцевого самоврядування, що має на меті заміну успадкованої системи централізованої влади на децентралізацію.

Згідно із схваленим розпорядженням Кабінетом Міністрів України № 333 від 01.04.2014 р. Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації

влади в Україні, таких змін зазнає система управління в регіонах [15, с. 18].

У системі координат українського сьогодення, в умовах демократичних перетворень, зростає активність фахівців публічної служби і громадських структур в управлінні не тільки суспільними, а й державними справами [17; 18]. Це своєю чергою потребує від науковців заохочення управлінців усіх рівнів до спроможності та здатності безперервного підвищення освітнього рівня, удосконалення професійних знань, пов'язаних із професійно-публічною діяльністю.

Покладаємо надію, що децентралізація влади дасть змогу досягти важливих аспектів публічного управління на місцевому рівні. Таке управління має на меті покращити розвиток територіальних громад, які самі можуть здійснювати управлінський вплив на ті сфери, що потребують удосконалення та розвитку і вирішення назрілих проблем сьогодення [15, с. 18].

Саме тому, відповідно до Рекомендацій Комітету міністрів Ради Європи “Про участь громадян у місцевому публічному житті”, виникає необхідність заохочувати представників широкої громадськості та окремих організацій, працювати разом для досягнення результатів [16]. На цьому наголошує і професор О. Оболенський, стверджуючи, що визначальними серед суб'єктів публічного управління є населення країни.

Саме люди визначають, стверджують, контролюють та оцінюють прямим або представницьким способами: цілі суб'єктів громадянського суспільства, зокрема органів публіч-

ного управління, стратегічні програмні рішення їх досягнення; шляхи задоволення потреб населення та вирішення значущих для спільноти поточних проблем [14, с. 3–10].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Складність завдань публічного управління полягає в тому, що зміни у структурах української державної влади, що спостерігаються впродовж останніх десятиліть, не спромоглися подолати громіздку, непрозору адміністративно-командну систему, створити ефективне публічне управління.

На жаль, у дослідженнях з публічного управління мало уваги приділяється антикризовим технологіям; не досить розробленими й обґрунтованими як у світовій, так і у вітчизняній практиці є механізми реалізації цілей публічного управління у кризових умовах, методів і процедур діяльності їх органів.

Отже, нинішня криза української політики — це, передусім, криза довіри. Люди втратили довіру до політичних інститутів, до доброчесності провідних політиків та партій, спроможності інституцій державної влади та їх керівництва проводити реформи у демократичному напрямі, який виборола та однозначно проголосила Революція Гідності.

У свою чергу, політики не довіряють ані один одному, ані суспільству і перестають покладатися на підтримку з боку громадян. Все це робить інститути влади неспроможними цілеспрямовано вести країну шляхом реформ.

Тому визначення стратегічних та перспективних напрямів реформування публічного управління за

кращими європейськими та світовими стандартами передбачає комплексний підхід у системі координат українського сьогодення і вимагає соціально-справедливого управління державою, яке б забезпечило гармонізацію інтересів держави та суспільства максимально й ефективно.

А це можливо завдяки вдосконаленню системи публічного управління та збалансування інтересів усіх членів суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Авер'янов В. Б.* Державне управління: Європейські стандарти, досвід та адміністративне право [Текст] / [В. Б. Авер'янов, В. А. Дерезь, А. М. Школик та ін.]; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — Київ: Юстиніан, 2007. — 288 с.
2. *Бакуменко В. Д.* Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень / В. Д. Бакуменко // Наукові розвідки з державного та муніципального управління: зб. наук. пр. Академії муніципального управління. — № 1. — [Б. м.: б. в.], 2015. — С. 8–26.
3. *Енциклопедичний словник з державного управління* [Текст] / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко [та ін.]; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. — Київ: НАДУ, 2010. — 820 с.
4. *Вернудіна І. В.* Особливості публічного управління в Україні: цивілізаційний поступ та сучасні виклики / І. В. Вернудіна // Публічне управління: шляхи розвитку: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ): у 2 т.

- Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — Київ : НАДУ, 2014. — С. 30–32.
5. *Войтович Р. В.* Ефективність публічного управління в умовах пошуку нової геополітичної ідентичності України / Р. В. Войтович // Публічне управління: шляхи розвитку: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ): у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — Київ: НАДУ, 2014. — Т. 1. — С. 30–34.
 6. *Гавкалова Н. Л.* Публічне управління: методолог. аспект / Н. Л. Гавкалова // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — Київ : НАДУ, 2014. — С. 16–18.
 7. *Дацюк С.* Хронічна політична криза.: Українська правда. — 22 квітня 2016 р. — Режим доступу:<http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/>
 8. *Дацюк С.* Суть нинішнього надзвичайного стану в Україні. — Українська правда/<http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/58a6bb95e2919/v>
 9. *Київський міжнародний інститут соціології* провів опитування серед дорослого населення України щодо довіри до політичних діячів і суспільних інституцій. — КМІС: http://24tv.ua/stalo_vidomo_komu_ukrayintsi_doviryayu
 10. *Лукіна Т. О.* Роль освіти у становленні публічного управління та формуванні публічних цінностей в Україні / Т. О. Лукіна // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст]: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — Київ : НАДУ, 2014. — С. 28–30.
 11. *Мельник Р. С.* Категорія “публічне управління” у новій інтерпретації / Р. С. Мельник // Адміністративне право і процес [Текст]. — 2013. — № 1. — С. 8–14.
 12. *Міненко М. А.* Публічне управління: теорія та методологія [Текст] : монографія / М. А. Міненко. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. — 404 с.
 13. *Оболенський О. Ю.* Розвиток суспільства та публічне управління / О. Ю. Оболенський // Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [Текст]. — 2013. — № 3. — С. 27–33.
 14. *Оболенський О. Ю.* Публічне управління: цивілізаційний тренд, наукова теорія і напрям освіти / О. Ю. Оболенський // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст]: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. Т. 1 / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — Київ: НАДУ, 2014. — С. 3–10.
 15. *Розпорядження Кабінету Міністрів України* “Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні” № 333-р від 01.04.2014 р. // Офіц. вісн. України [Текст]. — 2014. — № 30. — С. 18.
 16. *Рекомендація 19 (2001) Комітету міністрів Ради Європи* “Про участь громадян у місцевому публічному житті” [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_739/print1434383148941920.
 17. *Стадник М. М.* Публічне управління як чинник сталого розвитку / М. М. Стадник, В. С. Дяченко // Публічне управління: шляхи розвитку

- ку [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — Київ : НАДУ, 2014. — Т. 1. — С. 39–41.
18. Шарий В. І. Сутність надання послуг у публічному управлінні / В. І. Шарий // Публічне управління: шляхи розвитку [Текст] : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (26 листопада 2014 р., м. Київ) : у 2 т. / [за наук. ред. Ю. В. Ковбасюка, С. А. Романюка, О. Ю. Оболенського]. — Київ : НАДУ, 2014. — Т. 1. — С. 27, 28.
19. *UN Public Administration Glossary* [Electronic resource] / UN Public Administration programme/ Access mode: <http://www.unpan.org/DPADM/ProductsServices/Glossary/tabid/1395/language/en-US/Default.aspx>
20. *Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis* [Text] / C. Pollitt, G. Bouckaert. — Oxford : University Press, 2004. — P. 12, 13.
21. *Bouckaert G. Modernizing the Rechtsstaat: Paradoxes of the Management Agenda* [Text] / G. Bouckaert. — Berlin : Duncker & Humblot, 2002. — P. 26.